

ÎNCHEIERE

18 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Sveatoslav Moldovan
Dumitru Mardari

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Fedorișin Boris,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Licorent-Agro” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Grinvitas” și Fedorișin Boris cu privire la încasarea datoriei, penalității, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 13 septembrie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de către Fedorișin Boris și modificată hotărârea Judecătoria Glodeni din 24 decembrie 2015,

c o n s t a t ă

La 15 decembrie 2014, SRL „Licorent-Agro” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Grinvitas” și Fedorișin Boris cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei, penalității, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, SRL „Licorent-Agro” a invocat că la 29 ianuarie 2014 a încheiat cu SRL „Grinvitas” contractul de vânzare-cumpărare nr. 28/14, inclusiv acordurile adiționale, conform căruia reclamanta s-a obligat să vândă, iar pârâta să cumpere loturi de produse de uz fitosanitar de marca „BASF SE” în valoare de 583554,12 euro, marca „Chemtura GmbH” în valoare de 170326,20 dolari SUA și „Syngenta Agro AG” – 172107,33 dolari SUA. Concomitent, la 29 ianuarie 2014, pentru a asigura executarea contractului de vânzare-cumpărare și acordurilor adiționale cu modificările ulterioare, a fost încheiat cu Fedorișin Boris un contract de fidejusiune. Potrivit pct. 2.2 din contract, fidejutorul s-a obligat să execute personal obligațiile ce-i revin SRL „Grinvitas” în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 28/14, la data exigibilității acestuia.

Indică reclamanta că pe parcursul anului 2014 a livrat la cererea SRL „Grinvitas” produse de uz fitosanitar prevăzute în contract în sumă de 553724,47 euro și 344510,93 dolari SUA, ultima achitând doar parțial costul acestora. La 24 noiembrie 2014, părțile

au semnat actele de predare-primire a bunurilor ce fac obiectul contractului nr. 28/14, în care pârâta a declarat că nu are careva pretenții privitor la calitate, cantitate și termenul livrării. Conform evidenței contabile la data de 09 decembrie 2014, datoria SRL „Grinvitas” constituia 312543 euro și 162607,10 dolari SUA, pârâta fiind în întârziere la efectuarea următoarelor plăți: 78 zile (din 25 septembrie 2014) – 67473,80 euro și 16947,10 dolari SUA; 48 zile (din 25 octombrie 2014) – 110870 euro și 65895 dolari SUA și 17 zile (din 25 noiembrie 2014) – 134200 euro și 79765 dolari SUA.

Declară SRL „Licorent-Agro” că la 21 noiembrie 2014 a expediat în adresa SRL „Grinvitas” reclamația nr. 18, recepționată la 01 decembrie 2014, cu solicitarea de a achita datoria în termen de trei zile din momentul primirii reclamației. La 12 decembrie 2014, reclamanta a recepționat de la SRL „Grinvitas” scrisoarea nr. 073-GS din 10 decembrie 2014, prin care ultima a solicitat eşalonarea datoriei până la 28 februarie 2015, condiție ce nu a fost acceptată de SRL „Licorent-Agro” din cauza situației economico-financiare nefavorabile. De asemenea, la 21 noiembrie 2014 a fost expediată și în adresa lui Fedorișin Maxim reclamația nr. 19 cu aceleași solicitări, recepționată la 01 decembrie 2014, însă reclamanta nu a primit nici un răspuns.

Menționează reclamanta că potrivit pct. 7.4 din contractul de vânzare-cumpărare nr. 28/14 din 29 ianuarie 2014, în cazul nerespectării termenilor de plată (toate bunurile care nu au fost achitate de cumpărător după expirarea termenului indicat în facturile fiscale și/sau acordurile adiționale ale contractului), cumpărătorul achită vânzătorului penalități în mărime de 0,5 % din valoarea bunurilor livrate și neplătite conform prevederilor contractului pentru fiecare zi de întârziere a plății. Astfel, conform actului de calcul din 12 decembrie 2014, suma penalităților constituie 64330,58 euro și 29204,19 dolari SUA. Totodată, în temeiul art. 619 alin. (2) Cod civil pârâții urmează să achite și dobânda de întârziere în mărime de 3319,54 euro și 1465,69 dolari SUA.

Solicită SRL „Licorent-Agro” încasarea în mod solidar din contul SRL „Grinvitas” și Fedorișin Boris a datoriei în sumă de 312543,80 euro și 162607,10 dolari SUA, penalității în sumă de 64330,58 euro și 29204,19 dolari SUA, dobânzii de întârziere în sumă de 3319,54 euro și 1465,69 dolari SUA și taxei de stat în mărime de 50 000 lei.

La 08 decembrie 2015, SRL „Licorent-Agro” a depus cerere de concretizare a acțiunii, invocând că prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2015 a fost admisă cererea introductivă și intentată procedura de insolvență față de SRL „Grinvitas”. Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 08 septembrie 2015, a fost validat tabelul definitiv al creanțelor, SRL „Licorent-Agro” fiind inclus la categoria alte creanțe chirografare care nu sunt de rang inferior, rangul VI cu următoarele sume: 162607,10 dolari SUA și 312543,80 euro. Totodată, au fost validate și alte creanțe ale reclamantei la categoria creanțe chirografare de rang inferior, rangul VI: 30669,88 dolari SUA și 67650,12 euro.

Afirmă reclamanta că reieșind din circumstanțele expuse, este evident că acțiunea urmează a fi ajustată și îndreptată împotriva debitorului solidar, fidejuratorul Fedorișin Boris, or, SRL „Grinvitas” este la moment în stare de insolvență, perspectivele de încasare a sumelor pretinse fiind nule, ținând cont de datoriile considerabile ale societății față de mai mulți creditori.

Solicită SRL „Licorent-Agro” încasarea din contul lui Fedorișin Boris a datoriei în sumă de 312543,80 euro și 162607,10 dolari SUA, penalității în sumă de 281289,42 euro și 146346,39 dolari SUA, dobânzii de întârziere în sumă de 73409,26 euro și 38192,62 dolari SUA, în total suma de 667242,48 euro și 347146,11 dolari SUA,

precum și compensarea cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat în mărime de 50 000 lei, cheltuielile de asistență juridică – 5000 lei și cheltuieli pentru transport – 1600 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Glodeni din 24 decembrie 2015, acțiunea a fost admisă integral cu încasarea din contul lui Fedorișin Boris în beneficiul SRL „Licorent-Agro” a datoriei în sumă de 312543,80 euro și 162607,10 dolari SUA, penalității în sumă de 281289,42 euro și 146346,39 dolari SUA, dobânzii de întârziere în sumă de 73409,26 euro și 38192,62 dolari SUA, în total suma de 667242,48 euro și 347146,11 dolari SUA, sau echivalentul în valută națională conform cursului valutar din ziua executării. Totodată, s-a încasat din contul lui Fedorișin Boris în beneficiul SRL „Licorent-Agro” cheltuielile de judecată în sumă de 56 600 lei, compuse din cheltuieli de asistență juridică – 5000 lei, cheltuieli pentru transport – 1600 lei și taxa de stat – 50 000 lei.

Instanța de judecată a conchis că prin contractul de fidejusiune din 29 ianuarie 2014, Fedorișin Boris a garantat cu patrimoniul propriu în mod solidar cu SRL „Grinvitas” îndeplinirea tuturor obligațiilor asumate prin contractului de vânzare-cumpărare nr. 28/14 din 29 ianuarie 2014 și respectiv, este obligat să achite atât datoria, cât și prejudiciul cauzat prin întârzierea plăților.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 13 septembrie 2016, a fost admis apelul declarat de către Fedorișin Boris și modificată hotărârea Judecătorei Glodeni din 24 decembrie 2015 prin micșorarea următoarelor sume dispuse spre încasare din contul lui Fedorișin Boris în beneficiul SRL „Licorent-Agro”: datoria de bază de la 162607,10 dolari SUA până la 158211,23 dolari SUA, penalitatea de la 146346,39 dolari SUA până la 142390,11 dolari SUA și dobânda de întârziere de la 38192,62 dolari SUA până la 37160,37 dolari SUA. În rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Instanța de apel a constatat că prin acordul adițional nr. 4 din 24 noiembrie 2014 s-a majorat obligația fidejursorului din suma totală prevăzută de contractul de vânzare-cumpărare nr. 28/14 din 29 ianuarie 2014 cu 4395,87 dolari SUA, fără acordul lui Fedorișin Boris, din care considerent din suma datoriei de bază urmează a fi exclusă suma de 4395,87 dolari SUA, fiind respectiv recalulate penalitatea și dobânda de întârziere.

La 21 octombrie 2016, în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) CPC, Fedorișin Boris a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 13 septembrie 2016 și hotărârii Judecătorei Glodeni din 24 decembrie 2015, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii ca neîntemeiată.

În susținerea recursului, Fedorișin Boris a invocat că în decembrie 2012 a fost angajat în calitate de administrator al SRL „Grinvitas”. La 29 ianuarie 2014 a fost contactat de către juristul SRL „Licorent-Agro” pentru semnarea contractului de vânzare-cumpărare nr. 28/14 și acordurilor adiționale nr. 1, 2 și 3, clauzele cărora au fost negociate exclusiv de către directorul comercial al SRL „Grinvitas”. Odată cu semnarea contractului și acordurilor adiționale presupune că a fost prezentat și contractul de fidejusiune, pe care recurentul l-a semnat fără negocierea clauzelor acestuia și fără a conștientiza efectele ce ar putea surveni în cazul neonorării obligațiilor de către SRL „Grinvitas”.

Indică recurentul că în luna iulie 2014 a fost concediat din funcția de administrator al SRL „Grinvitas” și respectiv, având calitatea de fidejutor, nu a mai putut verifica dacă părțile contractului de vânzare-cumpărare își execută obligațiile reciproce cu bună-

credință. Mai mult ca atât, până la depunerea cererii de chemare în judecată nu a fost notificat de nici o parte contractantă despre neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a clauzelor contractuale.

Consideră Fedorișin Boris că instanța de apel a încălcat prevederile art. 1167 alin. (2) Cod civil, potrivit cărora contractul de fidejusiune a încetat de drept, în condițiile în care în urma încheierii acordului adițional nr. 4 din 24 noiembrie 2014, SRL „Licorent-Agro” și SRL „Grinvitas” au modificat, fără acordul fidejursorului, contractul de vânzare-cumpărare nr. 28/14, majorând valoarea obligației principale. Prin urmare, Curtea de Apel Bălți eronat a exclus din datoria de bază doar suma de 4395,87 dolari SUA majorată prin acordul adițional, la caz fidejusiunea urmând a fi încetată în mod integral în temeiul normei de drept enunțate.

Menționează recurentul că Curtea de Apel Bălți, modificând prin decizia din 13 septembrie 2016 suma datoriei din 162607,10 dolari SUA în 158211,23 dolari SUA, de fapt a modificat și dispozițiile hotărârii definitive și irevocabile a Curții de Apel Chișinău din 08 septembrie 2015 de validare a tabelului definitiv al creanțelor SRL „Grinvitas”, potrivit căruia a fost validată creanța intimetei SRL „Licorent-Agro” în sumă de 312543,80 euro și 162607,10 dolari SUA.

La 06 decembrie 2016, în adresa intimetei SRL „Licorent-Agro” a fost expediată copia recursului declarat de Fedorișin Boris, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 11 ianuarie 2017, SRL „Licorent-Agro” a depus referință, solicitând declararea recursului ca fiind inadmisibil, deoarece nu întrunește condițiile de admisibilitate prevăzute de lege, instanțele ierarhic inferioare apreciind corect și sub toate aspectele circumstanțele de drept și de fapt ale speței, pronunțând o soluție echitabilă, legală și întemeiată.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile și obiecțiile expuse în referință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Fedorișin Boris este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. alin. (2), (3) și (4).

Conform prevederilor art. 432 alin. alin. (2), (3) și (4) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Fedorișin Boris nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Nu poate fi reținut ca temei al admisibilității recursului argumentul invocat de către Fedorișin Boris precum că fidejusiunea a încetat în temeiul art. 1167 alin. (2) Cod civil, deoarece potrivit normei date fidejusiunea încetează în cazul modificării, fără acordul fidejursorului, a obligației garantate când această modificare atrage mărirea răspunderii sau alte consecințe nefavorabile pentru fidejutor. La caz însă, încheierea între SRL „Licorent-Agro” și SRL „Grinvitas” a acordului adițional nr. 4 din 24 noiembrie 2014, nu a atras mărirea răspunderii fidejursorului la general sau alte consecințe nefavorabile pentru acesta, dar se referă la achitarea sumei suplimentare în mărime de 4395,87 dolari SUA.

Astfel, pentru a nu fi afectate interesele fidejursorului, care nu și-a dat acordul la achitarea sumei suplimentare în mărime de 4395,87 dolari SUA prevăzută în acordul adițional nr. 4 din 24 noiembrie 2014 la contractul de vânzare-cumpărare nr. 28/14 din 29 ianuarie 2014, din suma datoriei a fost exclusă suma de 4395,87 dolari SUA, fiind respectiv recalculată penalitatea și dobânda de întârziere din datoria de 158211,23 dolari SUA, fapt ce se încadrează în prevederile art. 1167 Cod civil.

Nu poate fi reținut nici argumentul recurentului precum că nu a fost notificat privind neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a prevederilor contractuale de către SRL „Grinvitas” în vederea opunerii cărorva excepții, or, fidejutorul Fedorișin Boris a fost notificat corespunzător de către SRL „Licorent-Agro” prin reclamația nr. 19 din 21 noiembrie 2014 despre neexecutarea clauzelor contractuale de către debitorul SRL „Grinvitas” și somat să execute obligația pentru care a garantat, reclamația fiind recepționată de către recurent la 01 decembrie 2014 potrivit semnăturii de pe avizul de recepție.

Referitor la argumentul invocat în recurs de către Fedorișin Boris precum că prin modificarea sumei datoriei din 162607,10 dolari SUA în 158211,23 dolari SUA, de fapt au fost modificate și dispozițiile hotărârii definitive și irevocabile a Curții de Apel Chișinău prin care a fost validată creanța SRL „Licorent-Agro” față de SRL „Grinvitas”, acesta de asemenea nu poate fi reținut deoarece validarea a avut ca obiect creanța față de debitorul insolvabil și nu față de fidejutor.

Alte argumente invocate în recursul declarat nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept

procedural, respectiv nu constituie temei pentru casarea deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din CPC are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și de drept procedural, verificându-se exclusiv legalitatea deciziei adoptate, dar și nu temeinicia în fapt a acesteia.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (speța Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor indicate în procesul judecării pricinii, asupra căroră instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Fedorișin Boris ca inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. art. 269-270, art. 431 alin. alin. (1) și (2), art. 433 lit. a) și art. 440, CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Fedorișin Boris se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Dumitru Mardari